

SKOLA, KURĀ REZULTĀTI UZLABOJAS

KUR ESAM?

IZVĒRTĒJUMS
Ņemot vērā datus

Stundu
vērošana

Skolēnu mācīšanās
rezultātu/snieguma
analīze

Aptaujas (Eduio u.c.)

KURP DODAMIES?

PLĀNOŠANA
Kopīga

"SMART" MĒRĶI

- SPECIFIC** Vai ir skaidri saprotams gala rezultāts?
- MEASURABLE** Vai ir izmērāms?
- ACHIEVABLE** Vai ir izaicinošs, bet sasniedzams? Vai varēs sasniegt saviem spēkiem?
- RELEVANT** Vai tā nozīme īstenotājam ir svarīga? Vai tas ir saistīts ar skolas un skolēnu mērķiem?
- TIME BONDED** Vai varēs to izdarīt atvēlētājā laikā?

10 SKOLA, KURĀ REZULTĀTI UZLABOJAS

- Skolai, skolotājiem, skolēniem ir skaidri, konkrēti, reāli un izvērtējami mērķi noteiktam laika posmam, kas saistīti ar pārmaiņu ieviešanu; visi iesaistītie zina šos mērķus un visiem ir skaidrs, kā konstatēs rezultātu; ikviens saņem regulāru atgriezenisko saiti.
- Mērķus izvirza, balstoties uz esošās situācijas analīzi, datiem par mācību stundu kvalitāti un skolēnu sniegumu.
- Skolā ir radīta vienota izpratne par pārmaiņu būtību; visi ir iesaistīti mērķu definēšanā un sasniegtā izvērtēšanā.
- Skolas darba izvērtējums vienmēr tiek salīdzināts ar skolas konkrētajiem mērķiem; izvērtējumu plānojot, vienmēr ņem vērā skolā pieejamos datus, vai tie ir pietiekami daudzpusīgi (mācību procesa vērojumi, aptaujas, skolēnu sniegums); plāno, kādus datus vēl nepieciešams iegūt un kā notiks analīze.
- Skolā Ir nodrošināti pārmaiņu ieviešanai nepieciešamie apstākļi – iespējas skolotājiem sadarboties, plānojot un analizējot mācīšanu un mācīšanos, iespējas savstarpējai mācību stundu vērošanai un analīzei (vide, resursi, mācību procesa organizācija).
- Skolas vadība strādā kā komanda, kas vienoti strādā, lai sasniegtu mērķus, spēj motivēt skolotājus, plāno skolotāju mācīšanos. Skolas vadībai ir pilnīga izpratne (kas balstās datu analīzē) par katra skolotāja prasmēm un skolotājiem nepieciešamo atbalstu prasmju pilnveidei. Katram skolotājam tiek izvirzīti individuālie mērķi, notiek regulāras izvērtējošas sarunas. Katram skolotājam tiek sniegts atbalsts individuāli, palīdzot apgūt nepieciešamās prasmes.
- Pārmaiņu ieviešanā skola iesaista vietējo sabiedrību, skaidrojot pārmaiņu mērķus un skolas stratēģiju.

PĒTĪJUMU REZULTĀTI

LATVIJĀ

Analizējot skolu dokumentus (pašvērtējuma ziņojumus u.c.), ir vērojama tendence, ka tajos formulētie mērķi ir nekonkrēti un grūti izmērāmi. Skolu (arī pašvaldību) veiktā rezultātu analīze bieži balstās tikai datos par skolēnu vidējiem rezultātiem summatīvajā vērtēšanā. Vairumā gadījumu iesaistītās puses nesaņem noderīgu atgriezenisko saiti, kas ietvertu informāciju par mācību procesu, rezultātiem, mērķu sasniegšanu un turpmākās darbības korigēšanu.

PASAULĒ

Lai sasniegtu rezultātu, jāievēro 6 pamatprincipi (Hargreaves u.c., 2012): skolas vadītājs ir mācīšanās līderis; skolotāji iesaista efektīvās mācībās katru skolēnu; skolotāju mācīšanās ir visefektīvākais ceļš skolēnu snieguma uzlabošanai; katrs skolotājs un skolas vadītājs saņem mērķtiecīgu un regulāru atgriezenisko saiti; spēks ir

sadarbībā; ikviens ir nozīmīgs. Tiek uzsvērts, ka iegūtie dati ir reālās situācijas atspoguļojums, kas informē skolēnus, skolotājus, skolas vadību un palīdz uzlabot mācību procesu.

Kombinēta dažādu datu analīze palīdz katrai skolai izstrādāt efektīvu stratēģiju. Dati par skolēnu rezultātiem būtu jāanalizē saistībā ar citiem datiem: skolotāju mācīšanas paņēmieniem, skolas vadības darbības rādītājiem. Dati jāorganizē tā, lai tie palīdzētu skolotājiem uzlabot mācību procesu, skolā jāparedz speciāls laiks datu analīzei un lēmumu pieņemšanai (Shen u.c., 2008; Berhardt, 2013; u.c.). Uz izzināšanu un attīstību vērsta līderība atbalsta sistemātiskus pētījumus skolā, kuru mērķis iegūt datus par to, kā notiek mācīšana, reflektētu par mācību rezultātiem, lai uzlabotu skolas darbību (Stoll u.c., 2006, u.c.).

LITERATŪRA TĀLĀKAI UZZIŅAI

- Bernhardt, V. (2013). *Data analysis for continuous school improvement*. New York: Routledge.
- Hargreaves, A., & Fullan, M. (2012). *Professional capital: Transforming teaching in every school*. New York: Teachers College Press.
- Leana, C., & Pij, F. K. (2006). Social capital and organizational performance: Evidence from urban public schools. *Organization Science*, 17(3).

- Shen, J., & Cooley, V. E. (2008). Critical issues in using data for decision-making. *International Journal of Leadership in Education*, 11(3).
- Stoll, L., Bolam, R., McMahon, A., Wallace, M., & Thomas, S. (2006.) Professional learning communities: A review of the literature. *Journal of Educational Change*, 7(4).